

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SİİRT BAYKAN BELEDİYESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7. DENETİM BULGULARI	12

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu Tablosu	2
Tablo 2: 2024 yılı Bütçe Giderleri ve Ödenek Tablosu	3
Tablo 3: 2024 yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	3
Tablo 4: 2024 yılı Bütçe Giderleri Tablosu	4
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık Seyri Tablosu	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık Seyri Tablosu	5
Tablo 7: Pazarlık ve Doğrudan Temin Usulü İle Mal Alımında Ödenek Sınırı Aşımı Tablosu	34
Tablo 8: Doğrudan Temin Yöntemi İle Yapılan Örnekler Tablosu	36

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
ÇTV	Çevre Temizlik Vergisi
EKAP	Elektronik Kamu Alımları Platformu
TL	Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Enflasyon Düzeltmesinin Yapılmaması
2. Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler ile Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması
3. Taşınmazlara İlişkin Envanter ve Değer Tespit Çalışmalarının Tamamlanmamış Olması
4. Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi
5. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Yanlış Kullanılması
6. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Bütçe Emanetlerinin Ödenmesinde Mevzuatta Belirtilen Sıraya Uyulmaması
2. Taşınır Kayıt ve İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Olması
3. Şirket Personeli Dahil Personel Giderlerinin Mevzuatta Belirlenen Sınırın Üzerinde Olması
4. Doğrudan Hizmet Alımı Kapsamında Çalıştırılan İşçiler İçin Personel Şirketiyle Sözleşme İmzalanmaması
5. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
6. Taşınmaz İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi
7. Alacakların Tahsilatının Geciktirilmesi
8. Nakit Fazlası Tutarların Vadesiz Hesapta Tutulması
9. Doğrudan Teminle Yabancı Menşeli Araç Kiralanması ve Kiralama Bedelinin Kasko Değerinin %2'sini Geçmesi
10. Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Mevzuata Uyulmaması

11. Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal Alımlarında, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması
12. Akaryakıt Alımlarının İhale Usulleri Yerine Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Teminle Gerçekleştirilmesi
13. Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabının Kapatılmaması
14. Belediyenin Kamuoyuna Açıklanması Zorunlu Bilgi, Belge, Karar ve Raporları İnternet Sitesinde Yayımlamaması
15. Belediye Sorumluluğundaki Atıkların Bertarafı veya Geri Kazanımının Yapılmaması
16. Yapım İşlerinde Sonradan Ortaya Çıkan Esaslı İmalat Hatalarının Yükleniciye Rücu Edilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Baykan Belediyesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su ve atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok bir adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu Tablosu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı (31.12.2024)
Memur	54	11
Sözleşmeli Personel	-	1
Kadrolu İşçi	27	2
696 sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	13
Toplam	81	27

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe türleri ve kapsamı" başlıklı 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu

idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Baykan Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Belediyenin 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2024 yılı Bütçe Giderleri ve Ödenek Tablosu

E-Kod 1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
1	Personel Giderleri	0,00	10.186.228,00	0,00	5.439.000,00	15.625.228,00	12.691.753,76	2.933.474,24	0,00
2	Sosyal Güvenlik Kurumu Devlet Primi Giderleri	0,00	1.009.179,00	0,00	505.200,00	1.514.379,00	1.285.451,14	228.927,86	0,00
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	35.218.693,00	14.500.000,00	1.751.000,00	51.469.693,00	43.617.873,34	7.380.810,06	471.009,60
4	Faiz Giderleri	0,00	625.000,00	0,00	-567.000,00	58.000,00	57.628,51	371,49	0,00
5	Cari Transferler	0,00	1.311.722,00	0,00	-365.000,00	946.722,00	567.039,66	379.682,34	0,00
6	Sermaye Giderleri	0,00	7.140.070,00	0,00	-2.417.000,00	4.723.070,00	3.693.323,00	1.029.747,00	0,00
7	Sermaye Transferleri	0,00	134.108,00	0,00	-94.000,00	40.108,00	0,00	40.108,00	0,00
8	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Yedek Ödenek	0,00	4.375.000,00	0,00	-4.252.200,00	122.800,00	0,00	122.800,00	0,00
Toplam		0,00	60.000.000,00	14.500.000,00	0,00	74.500.000,00	61.913.069,41	12.115.920,99	471.009,60

Belediyenin 2024 mali yılı başlangıç bütçesi 60.000.000,00 TL olup, yılı içerisinde 14.500.000,00 TL ek bütçe ile toplam bütçe 74.500.000,00 TL'ye ulaşmıştır. Yıl içinde 61.913.069,41 TL bütçe gideri yapılmış, 12.115.920,99 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2024 yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
-------------------------------	--------------------------	----------------------	---------------------	-------------------	-------------------------

01- Vergi Gelirleri	5.139.540,00	299.342,25	0,00	299.342,25	5,82
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	9.662.615,00	470.736,94	0,00	470.736,94	4,87
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	4.935.450,00	4.815.666,20	0,00	4.815.666,20	97,57
05- Diğer Gelirler	40.251.155,00	60.186.126,15	0,00	60.186.126,15	149,53
06- Sermaye Gelirleri	11.240,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	60.000.000,00	65.771.871,54	0,00	65.771.871,54	109,62

Tabloya göre 2024 yılında net bütçe geliri tahsilatı %109,62 seviyesinde gerçekleşmiştir. Diğer gelirler %149,53 oranında tahminlerin üzerinde gerçekleşmiş olup, Vergi gelirleri %5,82, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri %4,87 ve alınan bağış ve yardımlar ise %97,57 gerçekleşme oranı ile tahminlerin altında kalmıştır.

Tablo 4: 2024 yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	10.186.228,00	12.691.753,76	124,60
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.009.179,00	1.285.451,14	127,38
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	35.218.693,00	43.617.873,34	123,85
04- Faiz Gideri	625.000,00	57.628,51	9,22
05- Cari Transferler	1.311.722,00	567.039,66	43,23
06- Sermaye Giderleri	7.140.070,00	3.693.323,00	51,73
07- Sermaye Transferleri	134.108,00	0,00	0,00
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	4.375.000,00	0,00	0,00
Toplam	60.000.000,00	61.913.069,41	103,19

Tabloya göre 2024 yılında bütçe giderleri başlangıç bütçesine göre %103,19 seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel giderleri %124,60, Sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri %127,38, Mal ve hizmet alım giderleri %123,85 olarak başlangıç bütçesinin üzerinde, diğer gider kalemleri ise bütçe ile tahmin edilen tutarların altında gerçekleşmiştir.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık Seyri Tablosu

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) D=(B-A)/A	2024-2023 Değişim Oranı (%) E=(C-B)/B
Vergi Gelirleri	175.650,15	298.362,30	299.342,25	69,86	0,33
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	186.061,11	200.402,49	470.736,94	7,71	134,90
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	695.974,00	1.221.500,00	4.815.666,20	75,51	294,24
Diğer Gelirler	13.269.264,76	22.653.626,01	60.186.126,15	70,72	165,68
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	14.326.950,02	24.373.890,80	65.771.871,54	70,13	169,85
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Net Toplam	14.326.950,02	24.373.890,80	65.771.871,54	70,13	169,85

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2024 yılında gelirler bir önceki yıla göre 41.397.980,74 TL'lik (%169,85) artış göstermiştir. Bu çerçevede, alınan bağış ve yardım gelirlerinde 3.594.166,20 TL (%294,24), diğer gelirlerde 37.532.500,14 TL (%165,68) tutarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Öte yandan vergi gelirlerinde 979,95 TL (%0,33) tutarında sınırlı bir artış meydana gelmiştir.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık Seyri Tablosu

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) D=(B-A)/A	2024-2023 Değişim Oranı (%) E=(C-B)/B
Personel Giderleri	3.467.078,59	6.582.673,29	12.691.753,76	89,86	92,81
SGK Devlet Prim Giderleri	370.162,60	751.595,04	1.285.451,14	103,04	71,03
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6.913.761,71	18.359.081,50	43.617.873,34	165,54	137,58
Faiz Giderleri	99.857,95	59.968,08	57.628,51	-39,95	-3,90
Cari Transferler	193.180,47	457.612,78	567.039,66	136,88	23,91
Sermaye Giderleri	356.618,00	17.523,00	3.693.323,00	-95,09	20.977,00
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	11.400.659,32	26.228.453,69	61.913.069,41	130,06	136,05

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2024 yılında giderler bir önceki yıla göre 35.684.615,72 TL'lik (%136,05) artış göstermiştir. Bu çerçevede, personel giderlerinde 6.109.080,47 TL (%92,81), mal ve hizmet alım giderlerinde 25.258.791,84 TL (%137,58) tutarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Belediyenin doğrudan ve %100 oranında hissedarı olduğu tek şirket, 10.000,00 TL sermayeli Baykan Belediyesi Personel Limited Şirketi'dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Baykan Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı" başlıklı 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali Tabloların Hazırlanması" başlıklı 484 ve "Mizan Cetveli ve Düzenlenecek Mali Tablolar ile Diğer Mali Tablolar" başlıklı 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

- 1) Bilanço
- 2) Faaliyet sonuçları tablosu
- 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek Defter, Mali Tablo, Belge ve Bilgilerin Çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer Belgelerin Verilme Yeri, Süresi ve Usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütölmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

INTOSAI (Uluslararası Sayıştaylar Birliği) “Kamu Sektörü için İç Kontrol Standartları Rehberi”ne göre iç kontrol; kurumun üstlenmiş olduğu misyon doğrultusunda, kamu kaynaklarının kaybolma, çalınma, yanlış kullanım vb. zarar görme risklerine karşı korunması, kurum faaliyetlerinin etik kurallar, etkinlik, ekonomiklik ve etkililik ilkeleri çerçevesinde, hesap verebilir şekilde yürütülmesi ve ilgili kanun ve düzenlemelere uyularak kurum amaçlarının gerçekleştirilmesi konusunda makul bir güvence sağlayan, riskleri karşılamak amacıyla tasarlanan ve kurum yönetimi ve çalışanları tarafından etkilenen bütüncül bir süreçtir.

İç kontrolün; kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme olmak üzere birbirleriyle bağlantılı beş ana unsuru vardır. Baykan Belediyesi iç kontrol sistemine ilişkin eleştirilerimiz de bu kapsamda ele alınacaktır.

Kontrol Ortamı

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev ve yetki dağılımı yönetmeliklerle düzenlenmiştir. Görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmesiyle ilgili çalışmalar mevcut olup çalışmalar henüz tamamlanmamıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 41’inci maddesine istinaden İdare stratejik plan hazırlamamıştır.

Mali Hizmetler biriminde mali hizmetler uzmanı bulunmamaktadır. Belediyede muhasebe yetkilisi görevi muhasebe yetkilisi tarafından yerine getirilmektedir ve muhasebe yetkilisi sertifikası bulunmaktadır.

Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi bazı personele okutulup imzalatılmıştır ve bu personelin özlük dosyasında yer almaktadır.

Risk Değerlendirmesi

Risk değerlendirme, kurum amaçlarına ulaşılmasına yönelik risklerin belirlenmesi, analiz edilmesi ve alınacak tedbirlerin tespit edilmesi sürecidir. Kurumun tamamını kapsamaması gereken bir faaliyettir. Bir bütünlük içinde yapılmaz ise beklenmedik risklerle karşılaşılabilir.

Riskli alanların öncelikle ele alınması gereği, İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda belirtilen iç kontrol ilkelerinden biridir.

İdare kurumsal risklerini belirlememiştir.

Kontrol Faaliyetleri

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 10'uncu maddesinde, ön malî kontrol görevinin, idarelerin yönetim sorumluluğu çerçevesinde, harcama birimleri ve malî hizmetler birimi tarafından yerine getirileceği düzenlenmiştir.

Baykan Belediyesinde ön mali kontrol yapılmakta ancak yazılı hale getirilmemiştir.

Kurumun tüm birimlerinde iş akış şemaları çıkarılmıştır.

Bilgi ve İletişim

Bilginin güvenilirliği ve kullanılabilirliği için, işlemlerin ve olayların zamanında kayda geçirilmesi ve uygun bir şekilde sınıflandırılması gerekmektedir.

Yönetimin doğru ve yerinde karar alabilmesi, karar alma sürecinde kullanılan bilginin kalitesiyle doğru orantılıdır. Bilginin kaliteli olması da uygun, zamanında, doğru, güncel ve erişilebilir olmasından geçmektedir.

Bilgi ve iletişim, iç kontrol amaçlarının gerçekleştirilmesi için büyük önem arz etmektedir. Örneğin, iç kontrol amaçlarından birisi kamuoyuna hesap verme yükümlülüğünün yerine getirilmesidir. Bu da güvenilir ve kullanılabilir finansal ya da operasyonel bilgilerin üretilmesi ve zamanında şeffaf bir şekilde raporlamayla kamuoyuna açıklanmasından geçmektedir.

Baykan Belediyesinde yönetim, işe uygun yazılımlar ile ihtiyaç duyduğu gerekli bilgilere ve raporlara ulaşabilmektedir.

İzleme

İzleme, kontrollerin istenildiği gibi işletildiği ve koşullardaki değişmelere paralel olarak gerekli uyarlamaların yapıldığı konusunda güvence sağlamaktadır. Aynı zamanda izleme aracılığıyla kurum misyonunun ve iç kontrolün tanımında yer alan genel amaçların gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği değerlendirilmektedir.

İzleme, sürekli izleme faaliyetleri ve bağımsız izleme faaliyetlerinden oluşur. Sürekli izleme faaliyetleri, kurum faaliyetlerinin normal seyrinde meydana gelir. Faaliyetlerin bünyesine adapte edilmiş olup, süreklilik arz eder ve faaliyetle eşzamanlı olarak gerçekleşir. Bunun sonucu olarak bağımsız izleme faaliyetlerinden daha etkindir.

Belediye bünyesinde iç denetim birimi oluşturulmamıştır. Belediyede iç denetim birimi olmadığından iç denetçi de bulunmamaktadır. Dolayısıyla iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışmaları planlanamamış ve yürütülememiştir. Bu durum, etkin bir iç denetim mekanizmasının kurulmasına engel teşkil etmekte ve kurumu risklere açık hale getirmektedir.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışma yapma görevi idarelerin mali hizmetler birimine verilmiştir. Belediyede bu görevi Mali Hizmetler Müdürlüğü yerine getirmektedir. Ancak iç denetim birimi oluşturulmadığından iç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirilmesi gerektiği halde Belediye tarafından herhangi bir değerlendirme yapılmadığı, dolayısıyla değerlendirme formu ve rapor düzenlenmediği görülmüştür.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu bulunmamaktadır.

Belediyede iç kontrol ve kurumsal risk yönetimine dair çalışma bulunmamaktadır. Üst yönetim ve personel tarafından benimsenmesi için hedeflerin belirlenmesi, mevcut durum analizi, hedef yapının tespiti, analiz ve planlama, görev ve sorumluluklar, temel dokümanlar, yöntem, eğitim ve iyileştirme faaliyetleri gibi aşamaların gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Baykan Belediyesinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Enflasyon Düzeltmesinin Yapılmaması

İdare tarafından enflasyon düzeltmesinin yapılmadığı görülmüştür.

Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 31.12.2023 tarihinde yürürlüğe girmek üzere, 16.12.2023 tarih ve 32401 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinde Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması” konulu 85 no.lu Genel Tebliğ ile genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde enflasyon düzeltmesi işlemlerinin neler olduğu, nasıl yapılacağı, enflasyon muhasebesine yönelik muhasebe kayıtlarının nasıl tutulacağı, hangi hesapların kullanılacağı ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Tebliğe göre enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak parasal olmayan kalemler;

240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı,

241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı,

242 Döner sermayeli kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı,

248 Diğer mali duran varlıklar hesabı,

250 Arazi ve arsalar hesabı,

251 Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabı,

252 Binalar hesabı,

253 Tesis, makine ve cihazlar hesabı,

254 Taşıtlar hesabı,

255 Demirbaşlar hesabı,

257 Birikmiş amortismanlar ve değer düşüklüğü karşılığı hesabı (-),

258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabı,

olarak gösterilmiştir.

Tebliğ'in 6'ncı maddesinde, parasal olmayan varlık kalemlerinin enflasyon düzeltmesi işlemine tabi tutulması sonucunda ortaya çıkan farkların, ilgili hesaba borç ve 698 Enflasyon düzeltmesi hesabına alacak kaydedileceği, birikmiş amortisman tutarlarında yapılan düzeltme sonucu ortaya çıkan farkların, 257 Birikmiş amortismanlar ve değer düşüklüğü karşılığı hesabına alacak, 698 Enflasyon düzeltmesi hesabına borç kaydedileceği, dönem sonu işlemleri kapsamında 698 Enflasyon düzeltmesi hesabının kalanının 690 Faaliyet sonuçları hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, İdare tarafından 2023 yılı sonunda enflasyon düzeltmesi işlemlerinin tamamlanmadığı ve bu nedenle 2024 yılında güncellemenin taşıma katsayısı doğrultusunda yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, mali tabloların enflasyon etkilerinden arındırılarak raporlama tarihindeki satın alma gücünü yansıtacak şekilde sunulmasını sağlamak üzere ilgili hesaplara enflasyon düzeltmesinin uygulanması gerekmektedir.

BULGU 2: Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler ile Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

İller Bankası tarafından İdare adına kesilen sermaye payı tutarı ile bu payların takip edildiği 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabında kayıtlı tutarın birbiriyle uyumlu olmadığı, ayrıca İdare iştiraki personel şirketinin sermaye payının hatalı kaydedildiği tespit edilmiştir.

6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında, il özel idareleri ve belediyelerin Bankanın ortağı olduğu belirtilmiştir. Aynı maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendinde ise 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'a göre her ay Maliye Bakanlığı ve İller Bankası tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık yüzde iki oranında kesilecek miktarın, Bankanın sermayesine ekleneceği ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 178'inci maddesinde; kanuni

yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarların ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararların, bütçeye iade olunan tutarlar ile bu kuruluşlara ikrazen verilen ve mahsup edilen tutarların izlenmesi için 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabının kullanılacağı, 182'inci maddesinde de; mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse aynı sermaye transferi şeklindeki iştiraklerin gerçeğe uygun değerleri ile 241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabının kullanılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; İdarenin İller Bankasındaki 2024 yılı sonu itibarıyla kesilen sermaye paylarının toplam tutarı 2.449.529,90 TL'dir. Ancak İdarenin mali tablolarında kesilen ortaklık paylarının izlendiği 240 Mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabında hatalı olarak kaydedildiği anlaşılan 13.244,67 TL'si enflasyon farkları olmak üzere 46.356,35 TL olarak yer almaktadır. Dolayısıyla idarenin muhasebe kayıtlarında 2.403.173,55 TL tutarında eksik kayıt bulunduğu görülmüştür.

Diğer taraftan 241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabının yıl sonu bakiyesi 83.955,27 TL olarak görülmektedir. İdarenin sermayesinin tamamına sahip olduğu Baykan Belediyesi Personel Ltd. Şti.'nin sermaye tutarı 10.000,00 TL olup kayıtlarda 73.955,27 TL fazla kayıt bulunduğu görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, bulguda belirtilen hususların 2025 yılında düzeltildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunması için İdarenin İller Bankasındaki ortaklık payının tam olarak tespit edilmesi, iştirak edilen Şirketin sermaye payının muhasebe kayıtları ile sermaye tutarları arasındaki farkın ortadan kaldırılması gerekmektedir.

BULGU 3: Taşınmazlara İlişkin Envanter ve Değer Tespit Çalışmalarının Tamamlanmamış Olması

İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların değer tespit çalışmalarının tamamlanmadığı ve ilgili muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde; tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden

kayıtlara alınacağı; bu taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar, tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazlar, orta malları ve genel hizmet alanları başlığı altında yer alan taşınmazlar ile Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazların iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı; taşınmazların rayiç değerinin maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanların ise bu idarelerce tespit edileceği ve taşınmazların kayıtlara alınan değerinin Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenmesi gerektiği hükme bağlanmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Maddi duran varlıkların kayıt değerleri" başlıklı 26'ncı maddesinde; gerek yatırım ve gerekse kullanım amacıyla edinilen maddi duran varlıkların maliyet bedeliyle; herhangi bir maliyet yüklenilmeksizin edinilen maddi duran varlıkların ise gerçeğe uygun değeriyle muhasebeleştirileceği, varlığın gerçeğe uygun değeri bilinmiyorsa idarece tespit edilen değerinin esas alınması gerektiği düzenlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlık Hesap Grubu ile ilgili "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinde; edinilen maddi duran varlıkların maliyet bedeli ile hesaplara alınacağı, bu Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olup hesaplarda yer almayan maddi duran varlıklardan envanter ve değerlemesi yapılanların muhasebe birimlerince ilgili maddi duran varlık hesabı ve net değer hesabına kaydedilmek suretiyle hesaplara alınacağı hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; kamu kaynağı olan taşınmazların, mali saydamlığı ve hesap verilebilirliği sağlayacak şekilde değer tespit çalışmalarının tamamlanması ve muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, İdare mülkiyetinde bulunan taşınmazlara ilişkin değer tespit işlemlerinin tamamlanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususla ilgili gerekli çalışmaların yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; İdarenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların değer tespit çalışmalarının tamamlanması ve ilgili muhasebe hesaplara kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 4: Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi

İdarenin faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan yazılım lisansları ve benzeri nitelikteki varlıkların 260 Haklar hesabında izlenmediği, doğrudan gider kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin maddi olmayan duran varlıklar "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 209'uncu maddesinde, edinilen maddi olmayan duran varlıkların maliyet bedeli ile hesaplara alınacağı; 260 Haklar hesabının niteliğini açıklayan 210'uncu maddesinde ise, bu hesabın bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Yönetmelik'in 260 Haklar hesabının işleyişini açıklayan 211'inci maddesinde, bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların bir taraftan bu hesaba borç, kesintilerin ilgili hesaba, ödenecek tutarın 103 Verilen çekler ve gönderme emirleri hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilmesi; 214'üncü maddesinde ise; hakların maliyet bedellerinin, kullanılabilecekleri süre içerisinde yok edilmesini izlemek için 268 Birikmiş amortismanlar Hesabının kullanılması gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılabileceği üzere Belediyenin faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen, herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan belli ölçüde yararlanılan ya da yararlanılması planlanan ve yararlanma süresi bir yıldan fazla olan yazılım lisansları, etüt, proje ve benzeri nitelikteki varlıklara ilişkin harcamalar ile bunların güncellenmesine ilişkin değerler edinme tarihindeki maliyet bedelleri ile 260 Haklar hesabına kaydedilmeli ve hesaplara alındığı yılsonunda tamamen amorti edilmelidir.

Yapılan inceleme neticesinde; toplam 200.000,00 TL tutarındaki herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan yazılım lisansları ve benzeri nitelikteki hak ve yetkilerin 260 Haklar hesabında izlenmeyip doğrudan 630 Giderler hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan yazılım lisansları ve benzeri nitelikteki varlıkları 260 Haklar hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Yanlış Kullanılması

İdare tarafından yapılan bazı işlerde 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 204'üncü maddesinde; bu hesabın, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılacağı,

“Hesabın İşleyişi” başlıklı 205'inci maddesinin (b) bendinde ise: tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği, hükmü yer almaktadır.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılaacağı üzere yeni bir yatırıma başlandıktan sonra, ilk hakediştten başlamak üzere söz konusu yatırıma ait tüm hakediş tutarlarının, 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabına borç kaydedilmesi; ilgili yatırım tamamlanıp geçici kabulünün yapılması ile birlikte bu hesaba alacak kaydı yapılmak suretiyle ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 1.524.000,00 TL tutarında yapılan harcamaların 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabı yerine ilgili duran varlığın değerine eklendiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, bulguya iştirak edildiği ve bu hususa bundan sonra dikkat edileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, yeni bir yatırıma başlandıktan sonra, ilk hakediştten başlamak üzere söz konusu yatırıma ait tüm hakediş tutarlarının, 258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabına borç kaydedilmesi; ilgili yatırım tamamlanıp geçici kabulünün yapılması ile birlikte bu hesaba alacak kaydı yapılmak suretiyle ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılması gerekmektedir.

BULGU 6: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

Belediye bünyesindeki sürekli işçiler ile belediye şirketinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı kapsamında istihdam edilen işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “372 Kıdem tazminatı karşılığı hesabı” başlıklı 281'inci maddesinde bu hesabın belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı, “472 Kıdem tazminatı karşılığı hesabı” başlıklı 330'uncu maddesinde ise yine bu hesabın belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale Edilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerin Kıdem Tazminatlarının Ödenmesi Hakkında Yönetmeliğin “Ödeme Usulü” başlıklı 8'inci maddesinde ise; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatlarının ilgili kamu kurum veya kuruluşunca mülga 1475 sayılı Kanun'un yürürlükte olan 14'üncü maddesi kapsamında ödeneceği ifade edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte ele alındığında, belediyelerin kendi şirketlerinden 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında yaptıkları personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında çalıştırdıkları işçilerin kıdem tazminatlarını ödemeleri ve bu tazminatlar için karşılık ayırmaları gerekmektedir.

Yapılan incelemede, belediyede çalışan sürekli işçiler ile belediye şirketinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı kapsamında istihdam edilen işçilerin kıdem tazminatları için herhangi bir karşılık ayrılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve 2025 yılından itibaren kıdem tazminatı karşılıklarının düzenli bir şekilde ayrılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, İdare tarafından yukarıda belirtilen karşılık işlemlerinin yapılmaması, bilançoda karşılık hesaplarının ayrılması gereken karşılık gideri kadar eksik görünmesine neden olmuştur.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bütçe Emanetlerinin Ödenmesinde Mevzuatta Belirtilen Sıraya Uyulmaması

Bütçe emanetleri hesabından yapılan ödemelerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar” başlıklı 34’üncü maddesinde kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği, ancak sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanun’un “Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları” başlıklı 61’inci maddesinde de muhasebe yetkililerinin bütçe emanetlerinin muhasebe kaydına alınma sırasına göre ödenmesinden sorumlu olduğu hususu düzenlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin, 320 Bütçe emanetleri hesabına ilişkin işlemlerin düzenlendiği 249’uncu maddesinde ise bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödeneceği belirtilmiştir.

Açıklanan mevzuat hükümlerine göre kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde, ödenemeyen tutarların 320 Bütçe emanetleri hesabına kaydedileceği, bu hesaba alınan tutarların ise muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede bütçe giderlerinin gerçekleşmesi sırasında nakit yetersizliğinden dolayı 320 Bütçe emanetleri hesabına kaydedilen tutarların, bu hesaba alınma sırasına göre ödenmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu husus doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak 320 Bütçe emanetleri hesabına kaydedilen tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınır Kayıt ve İşlemlerinde Hatalı Uygulamaların Olması

İdarede Taşınır Mal Yönetmeliğinde belirtilen hükümlere uyulmadığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliğinin; “Sorumluluk” başlıklı 5’inci maddesinde; harcama yetkililerinin taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumlu olduğu ve harcama yetkililerinin taşınır kayıtlarının Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tutulması ve taşınır mal yönetim hesabının hazırlanması sorumluluğunu taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri aracılığıyla yerine getireceği,

“Taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri” başlıklı 6’ncı maddesinde; taşınır kayıt yetkililerinin, harcama yetkililerince, memuriyet veya çalışma unvanına bağlı kalmaksızın, taşınır kayıt ve işlemlerini Yönetmelikte belirtilen usule uygun şekilde yapabilecek bilgi ve niteliklere sahip personel arasından görevlendirileceği, taşınır kontrol yetkililerinin ise harcama yetkililerince, taşınır kayıt yetkilisinin hazırlamış olduğu taşınır mal yönetim hesabına ilişkin belge ve cetvellerin mevzuata ve mali tablolara uygunluğunu ve gerektiğinde yapılan diğer kayıt ve işlemleri kontrol etmek üzere yardımcılarından veya bunların bir alt kademesindeki yöneticileri arasından görevlendirileceği,

“Taşınır konsolide görevlileri” başlıklı 7’nci maddesinde; kamu idaresinin taşınır hesaplarını birleştirmek ve üst yönetici adına İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelini hazırlamak üzere merkezde mali hizmetler birimi yöneticisine bağlı konsolide görevlisinin belirleneceği,

“Taşınırların kaydı” başlıklı 12’nci maddesinde; kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınmasının esas olduğu, taşınır kayıtlarının, harcama birimleri itibarıyla yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulacağı ve her bir kaydın belgeye dayanmasının şart olduğu,

“Kayıt zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu” başlıklı 13’üncü maddesinde; taşınırların, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimlerine

devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında, çeşitli nedenlerle kullanılamaz hâle geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşının ölümü gibi yok olma hâllerinde çıkış kaydedileceği ve giriş-çıkış kayıtlarının Varlık İşlem Fişi ile yapılacağı,

“Taşınır mal yönetim hesabı” başlıklı 34’üncü maddesinde; taşınır mal yönetim hesabının, 5018 sayılı Kanun’un kaynakların kullanılması ve yönetilmesi konusunda harcama birimi ve harcama yetkililerine yüklediği sorumluluğun gereği olarak taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapılıp yapılmadığının, harcama yetkilisi tarafından kontrol ve denetimine esas olmak üzere taşınır kayıt yetkilisi tarafından harcama birimleri itibarıyla hazırlanacağı ve taşınır kontrol yetkilisince kayıt ve belgeler ile mali tablolara uygunluğu kontrol edilerek imzalanacağı, taşınır mal yönetim hesabında; önceki yıldan devredilen, yılı içinde giren, çıkan ve ertesi yıla devredilen taşınırlar ile yıl sonu sayımında bulunan fazla ve noksanlar gösterileceği,

“İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli” başlıklı 35’inci maddesinde; Merkezdeki taşınır konsolide görevlilerince; dış temsilcilikler ile merkez ve taşra harcama birimleri itibarıyla düzenlenen harcama birimi taşınır mal yönetim hesabı cetvelleri öncelikle I. Düzey Detay Kodu itibarıyla ayrı ayrı birleştirilmek suretiyle İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli, taşınır hesap grupları itibarıyla birleştirilmek suretiyle de İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli hazırlanacağı, İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelinin ilgililerce imzalanmış nüshası idarenin kesin hesabına ekleneceği,

“Dayanıklı taşınırların numaralandırılması” başlıklı, 36’ncı maddesinde; giriş kaydı yapılan dayanıklı taşınırlara, taşınır kayıt yetkilisi tarafından bir sicil numarası verileceği ve bu numara yazma, kazıma, damga vurma veya etiket yapıştırma suretiyle taşının üzerinde kalıcı olacak şekilde belirtileceği, fiziki veya kullanım özellikleri nedeniyle numaralandırılması mümkün olmayan taşınırlara bu işlem uygulanmayacağı,

Hükümleri yer almaktadır.

Yapılan incelemede, İdare tarafından taşınır kayıt, taşınır kontrol ve taşınır konsolide yetkililerinin belirlenmediği, dayanıklı taşınırlar defterinin tutulmadığı ve taşınırlar ile bunlara ilişkin işlemlerin kayda alınmadığı, taşınırlara ilişkin yıl içerisinde ve yıl sonunda herhangi bir sayım işlemi yapılmadığı ve dolayısıyla herhangi bir sayım tutanağının bulunmadığı, taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ve taşınır mal yönetim hesabı icmal cetvelinin

düzenlenmediği, dayanıklı taşınırlara numaralandırılma işlemlerinin yapılmadığı ve Yönetmelikte bahsedilen diğer işlemlere ilişkin herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, bulgu doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, İdare tarafından taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesini, kullanılmasını, kontrolünü ve saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamak amacıyla; yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümlerine uygun olarak gerekli görevlilerin belirlenmesi, ilgili defterlerin tutulması, sayımların yapılması, hesap cetvellerinin çıkarılması, taşınırlara numara verilmesi ve Yönetmelikte belirtilen diğer hükümlere uygun işlem tesis edilmesi önem arz etmektedir.

BULGU 3: Şirket Personeli Dahil Personel Giderlerinin Mevzuatta Belirlenen Sınırın Üzerinde Olması

Belediye Şirket personeli dâhil yıllık toplam personel giderlerinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirme oranı ile artırılmış miktarının %40'ını geçtiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinin sekizinci fıkrasında, Belediyenin yıllık toplam personel giderlerinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamayacağı, nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerde bu oranın yüzde kırk olarak uygulanacağı, yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamayacağı, yeni personel alımı nedeniyle bu oranın aşılması sebebiyle oluşacak kamu zararının, zararın olduğu tarihten itibaren hesaplanacak kanunî faiziyle birlikte belediye başkanından tahsil edileceği, personelin her türlü alacaklarının zamanında ve öncelikle ödeneceği düzenlemesine yer verilmiştir.

İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları İle Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Personel Giderlerinin Toplam Giderler İçindeki Payına İlişkin Üst Sınır" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında, İdarelerin, şirket personeli de dahil yıllık toplam personel giderlerinin, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298'inci maddesi

uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşamayacağı, yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamayacağı; üçüncü fıkrasında ise, belirlenen oranı aşan idarelerin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından izin alınmaksızın şirketlerine işçi alımı yapamayacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen yasal düzenlemeden, Belediyenin şirket personeli de dahil yıllık toplam personel giderlerinin, en son yıl gerçekleşen bütçe gelirinin yeniden değerlendirme oranı ile artırılmış miktarının %40'ını aşamayacağı, yılı içinde bu oranın beklenmedik durumlardan dolayı aşılması halinde yasal sınırın altına ininceye kadar yeni personel alımı yapamayacağı, belirlenen oranın aşılmasına rağmen personel ihtiyacı doğduğunda yeni bir alım için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından izin alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, Belediyenin 2023 yılı bütçe geliri 24.373.890,80 TL olup, 2023 yılına ilişkin yeniden değerlendirme oranı doğrultusunda hesaplanan tutar 38.622.867,36 TL olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılı sonu itibarıyla toplam personel gideri 25.393.118,24 TL olarak gerçekleşmiş ve 2023 yılı bütçe gelirinin %40 limiti olan 15.449.146,94 TL tutarın aşıldığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusuna iştirak edildiği ve bu doğrultuda çalışmalar yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, personel giderlerinin yasal sınırın altına ininceye kadar personel alımı yapılmaması gerekmekte olup ihtiyaç duyulması durumunda ise personel alımına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından izin alınması gerekmektedir.

BULGU 4: Doğrudan Hizmet Alımı Kapsamında Çalıştırılan İşçiler İçin Personel Şirketiyle Sözleşme İmzalanmaması

İdarenin, doğrudan hizmet alımı kapsamında personel çalıştırılmasına ilişkin Şirket ile sözleşme imzalanmadığı görülmüştür.

İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları İle Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul

ve Esaslar'ın "Hizmetlerin gördürülmesi" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasında; İl özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait şirketlere gördürebileceği,

İkinci fıkrasında Belediye veya bağlı kuruluşlarından birinin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerden; aynı belediye veya bağlı kuruluşları tarafından da ortaklık oranlarına bakılmaksızın doğrudan hizmet alımı yapılması mümkün olduğu,

Üçüncü fıkrasında bu kapsamda yapılacak personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerin bedelinin tespitinde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yaklaşık maliyetin tespitine ilişkin hükümlerine uyulması zorunlu olduğu ve bu Usul ve Esaslarda düzenlenmeyen hususlarda Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Hizmet İşleri Genel Şartnamesi ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanacağı,

Dördüncü fıkrasında ise bu kapsamdaki hizmet alımlarında taraflar arasında sözleşme imzalanmasının zorunlu olduğu düzenlenmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılabacağı üzere Belediyeler, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait şirketlere gördürebilecektir. Ancak bu kapsamdaki hizmet alımlarında personel şirketleri ile İdare arasında sözleşme imzalanması ve bedel tespitinde ise Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği hükümlerinin uygulanması zorunlu tutulmuştur.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve bu doğrultuda işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, doğrudan hizmet alımı kapsamında personel şirketi ile İdare arasında sözleşme imzalanması ve bedel tespitinde ise Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

BULGU 5: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

İdarede çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzymirli Türk Lirası (2024 yılında 2.666,00 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı'nın 17.05.2024 tarih ve 32549 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2024/7 sayılı Genelge'sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen

hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullanılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede, İdarede çalışan bazı işçilerin kullanmadığı birikmiş izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemeyen giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Kamu idaresi cevabında, bulgu hususuna iştirak edildiği ve birikmiş işçi izinlerinin peyderpey azaltılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde İdarede çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve İdareye ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullanılması sağlanmalıdır.

BULGU 6: Taşınmaz İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi

Kurumun hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, taşınmaz kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile

belirleneceği belirtilmiştir. Buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Yönetmelik'in "Kayıt Şekli" başlıklı 7'nci maddesine göre, taşınmazların; söz konusu Yönetmelik eklerinde gösterilen Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formunda, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formunda, Orta Malları Formunda, Genel Hizmet Alanları Formunda, Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formunda yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazılarak kaydının tutulması; Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerce hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilmesi; Mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek Yönetmelik ekinde bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulması; İcmal cetvellerinde, kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılması ve bu taşınmazlara ilişkin adet ve yüzölçüm toplamalarının belirtilmesi gerekmektedir.

Yapılan denetim ve yetkililerden alınan bilgilere göre kuruma ait taşınmaz varlıklar için henüz mevzuat hükümlerine uygun icmal cetvellerinin hazırlanmadığı görülmüştür.

Taşınmaz formları, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile ilgili birim tarafından, icmal cetvelleri ise mali hizmetler birimi tarafından hazırlanmaktadır. Mali hizmetler biriminin aynı zamanda mali tabloların da hazırlandığı ve kontrol edildiği birimdir. Bu nedenle taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanmış olması, taşınmazların gerçek değeri ile mali tablolara yansıyan değeri arasında oluşabilecek uyumsuzlukların da fark edilip düzeltilmesini sağlayacak kontrol mekanizması kurulmasına yardımcı olacaktır.

Kamu idaresi cevabında, bulguya iştirak edildiği ve bulgu doğrultusunda çalışmalar yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, kuruma ait taşınmaz varlıklar için düzenlenmesi gereken icmal cetvellerinin düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Alacakların Tahsilatının Geciktirilmesi

İdare kayıtlarında gelirlerden takipli alacaklar hesabında takip edilen lojman kira gelirleri, ecrimisil gelirleri, diğer taşınmaz kira gelirleri ve diğer idari para cezalarına ilişkin olarak herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Mal yönetiminde etkililik ve sorumluluk" başlıklı 48'inci maddesinin son fıkrasında, kamu idarelerine ait malların

edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemlerinin, verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılacağı ve bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenlerin sorumlu olduğu belirtilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde; taşınmaz malların, gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenileceği; kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, ecrimisil alınacağı; işgal edilen taşınmaz malların, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde de 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci madde hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı düzenlenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Gelirleri" başlıklı 59'uncu maddesinin (f) bendinde ceza gelirleri belediyenin gelirleri arasında sayılmıştır. Belediyenin uygulamaya yetkili olduğu idari para cezaları ise mevzuattaki çeşitli kanunlarla (5326 sayılı Kabahatler Kanunu, 3194 sayılı İmar Kanunu, 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 2872 sayılı Çevre Kanunu v.b.) düzenlenmiştir. İdari para cezaları öncelikle bir tutanağa bağlanmakta ve ardından Belediye Encümeni onayına sunulmaktadır. Encümen tarafından onaylanan tutanak, ceza ihbarnamesi olarak ilgililerine tebliğ tarihinden itibaren 1 ay içerisinde (vadesinde) ödendiği takdirde tahsilat gerçekleşmiş olmaktadır. Aksi takdirde, ödenmeyen idari para cezası ile ilgili yine ödeme emri düzenlenmektedir.

Belediye alacaklarına ilişkin olarak 121 Gelirlerden takipli alacaklar hesabında 60.046,31 TL lojman kira geliri, 20.260,00 TL ecrimisil geliri, 44.012,00 TL diğer taşınmaz kira geliri ve 38.431,57 TL diğer idari para cezası tahakkuk ettiği ve büyük bir kısmının önceki yıllarda tahakkuk etmiş alacaklar olduğu ve halen hesaplarda bekletildiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, söz konusu alacaklar için gerekli çalışmalar yapıldığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, önceki yıllara ilişkin ilgililer tarafından ödenmeyen kira, ecrimisili alacakları ve para cezalarının mahiyetlerinin araştırılması ve ilgili işlemlerin mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırması gerekmektedir.

BULGU 8: Nakit Fazlası Tutarların Vadesiz Hesapta Tutulması

İdarenin nakit fazlasının vadesiz hesapta bekletildiği ve faiz geliri elde edilmediği görülmüştür.

Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında; genel bütçe kapsamı dışındaki kamu idarelerinin, kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda Yönetmelik'te belirtilen araçları kullanarak değerlendirmekle yükümlü oldukları,

“Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinin “b” bendinde kamu sermayeli bankaların; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş., T. Halk Bankası A.Ş., T. Vakıflar Bankası T.A.O. ve sermayesinin yarısından fazlası doğrudan ve/veya dolaylı olarak kamuya ait olan diğer mevduat ve katılım bankaları olduğu,

“Kaynakların değerlendirilmesi ve nemalandırma” başlıklı 6'ncı maddesinde; Kurumların mevduat, ters repo ve katılma hesabı olarak değerlendirmeyi öngördükleri mali kaynakları için uygulanacak vadeli mevduat ve ters repo faiz oranı ile katılma hesabı beklenen/tahmini getiri oranının ilgili vadelere karşılık gelen oranlardan daha yüksek olamayacağı,

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen düzenlemelere göre belediye; her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda açtıracağı hesaplarda değerlendirmekle yükümlü bulunmaktadır. Belediyenin mali kaynaklarının değerlendirilmesinde faiz veya kâr payı dışında aynı ya da nakdi herhangi bir menfaat temin edilemeyecek ve Yönetmelik hükümlerine uyulmaması nedeniyle ortaya çıkabilecek zararlardan belediye yetkilileri ve muhasebe yetkilisi şahsen ve müteselsilen sorumlu olabilecektir.

2024 yılına ait banka hesaplarının incelenmesinde, Belediyeye ait herhangi bir vadeli hesabın bulunmadığı ve bu nedenle faiz geliri elde edilmediği, dönem sonu itibarıyla vadesiz

hesapta 3.212.006,95 TL tutarın bulunduğu, nakit fazlası tutarların vadesiz hesaplarda bekletildiği ve faiz gelirinden mahrum kalındığı görülmüştür.

Sonuç olarak, Kamu bankalarında Belediyeye ait vadeli hesap açılması, nakit fazlası tutarların bu hesaplarda değerlendirilmesi ve faiz geliri elde edilmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Doğrudan Teminle Yabancı Menşeli Araç Kiralanması ve Kiralama Bedelinin Kasko Değerinin %2'sini Geçmesi

İdare tarafından makam hizmetlerinde kullanılmak üzere yapılan doğrudan temin kapsamında, Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usullere aykırı olarak yabancı menşeli araçlar kiralandığı ve aylık kiralama bedelinin Motorlu Kara Taşıtları Kasko Değer Listesinde yer alan kasko sigortası değerinin %2'sini aştığı görülmüştür.

237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 1'nci maddesinde, belediyelerin bu Kanun hükümlerine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır. Mezkûr Kanun'un 12'nci maddesinde ise hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtların cinsi, adedi, yaşı, hangi hizmetlerde kullanılacağı, kaynağı, yabancı menşeli olup olmayacağı ve diğer hususlar için gerekli esas ve usullerin Cumhurbaşkanınca saptanacağı belirtilmiştir.

Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde "Yabancı menşeli taşıt" ifadesinin Kanunun 10'uncu maddesinin beşinci fıkrası uyarınca yerli muhteva oranı % 50'nin altında kalan taşıtları ifade ettiği belirtilmiştir. Anılan Usul ve Esaslar'ın 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde aynen; "Hizmet alımı suretiyle yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıt edinilmesi, Kanunun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen makam ve hizmetler ile sınırlı olacaktır." denilmiştir. 237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 10'uncu maddesinde belediyeler hakkında özel bir düzenleme getirilmediğinden, belediyeler tarafından yabancı menşeli araçları kiralanması mümkün değildir.

Yine aynı usul ve esasların "Genel esaslar" başlıklı 6'ncı maddesinde; şoför giderleri hariç yapılan taşıt kiralamalarında aylık kiralama bedelinin (katma değer vergisi hariç, her türlü bakım-onarım, sigorta ve benzeri giderler dahil), taşıtın Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği tarafından yayımlanan ve harcama talimatının verildiği yılın ocak ayı itibarıyla uygulanacak Motorlu Kara Taşıtları Kasko Değer Listesinde yer alan kasko sigortası değerinin %2'sini aşmayacağı hükmü yer almaktadır.

Yapılan incelemede, İdare tarafından makam hizmetlerinde kullanılmak üzere yapılan doğrudan temin kapsamında, Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usullere aykırı olarak yabancı menşeli araç kiralandığı ve aylık kiralama bedelinin Motorlu Kara Taşıtları Kasko Değer Listesinde yer alan kasko sigortası değerinin %2'sini aştığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve bu doğrultuda çalışmalar yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Araç kiralaması hizmet alımı işlerinde, ihalelerde araç özelliklerinin yerli muhteva oranı %50'nin üzerinde ve motor hacmi 1.600 cc'ye kadar olan araçlar olarak belirtilmesi, bu niteliğe sahip araçların teslim alınıp hizmette kullanılması, taşıt edinilmesinde gerek 237 sayılı Taşıt Kanunu'nun gerekse de söz konusu Kanun'a dayanılarak çıkarılan Usul ve Esaslar'ın dikkate alınması uygun olacaktır.

BULGU 10: Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Mevzuata Uyulmaması

İdare tarafından doğrudan temin yöntemi ile yapılan alımlarda mevzuata aykırılıklar tespit edilmiştir.

a) Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d maddesi kapsamında gerçekleştirilen alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişilerin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadıklarının teyit edilmediği tespit edilmiştir.

Doğrudan Teminle Yapılacak Alımlara İlişkin Genel Tebliğin "Alımlara ilişkin uygulama esasları" başlıklı 4'üncü maddesinin sekizinci fıkrasında; Kanunun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limitler dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edileceği ve bu kişinin listede bulunduğu anlaşılmaması durumunda, söz konusu kişiden alım yapılamayacağı, aynı maddenin diğer bentleri kapsamında yapılan alımlarda ise alım yapılacak gerçek veya tüzel kişiye ilişkin yasaklılık teyidi yapılmayacağı, düzenlemesi yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen düzenleme çerçevesinde, 4734 sayılı Kanun'un "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamındaki ihtiyaç teminlerinde, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin yasaklılık sorgulamasının yapılarak teyit belgesinin işlem

dosyasında arşivlenmesi sağlanmalıdır.

Ancak yapılan incelemede, doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımlarda harcama birimlerinin büyük bir bölümü tarafından alım yapılacak gerçek veya tüzel kişilerin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit edilmediği görülmüştür.

b) Doğrudan Temin Alımlarının Elektronik Kamu Alım Platformuna Kaydedilmemesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d maddesi kapsamında gerçekleştirilen alımların Elektronik Kamu Alım Platformuna (EKAP) kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Doğrudan Teminle Yapılacak Alımlara İlişkin Genel Tebliğin "Doğrudan temin kaydının yapılması" başlıklı 5'inci maddesinde; alımların idareler tarafından EKAP'a kaydedilerek doğrudan temin kayıt numarasının oluşturulacağı,

E-fiyat teklifi alınmak suretiyle yapılacak alımlarda ise alım konusuna ve/veya alıma teklif verecek gerçek veya tüzel kişilere ilişkin belirli kriter ve/veya teknik özelliklerin aranması durumunda, bu kriter ve/veya teknik özelliklerin yer aldığı şartname ve benzeri belgeler ile sözleşme imzalanacak alımlarda bunlara ilaveten sözleşme tasarısının da kayıt işlemi esnasında EKAP'a yüklenmesinin gerekli olduğu,

düzenlenmiştir.

Doğrudan temin yöntemiyle yapılan alımların EKAP'a kaydedilmemesi, mali yıl içerisinde anılan Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılan toplam harcama tutarının EKAP verileri ile elde edilememesine neden olmaktadır.

Yapılan incelemede, doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen alımların EKAP'a kaydedilmediği görülmüştür.

c) Belli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme İmzalanmaması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre doğrudan temin ile gerçekleştirilen bazı alımlarda alım yapılan ve yapımı belirli bir süreyi gerektiren işlerde sözleşme imzalanmadığı görülmüştür.

Doğrudan Teminle Yapılacak Alımlara İlişkin Genel Tebliğin “Alımlara ilişkin uygulama esasları” başlıklı 4’üncü maddesinin beşinci fıkrasında; teslimi, sunumu veya yapımı belli bir süreyi gerektiren alımlar ile Kanunun 22’nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda sözleşme imzalanması zorunlu olduğu düzenlenmiştir.

Doğrudan temin kapsamında gerçekleştirilen ve belli bir süreyi gerektiren hizmet ve yapım işlerinde işin idare tarafından belirlenen koşullarda ve özelliklerde yapılmasını garanti altına almak, kamu kaynaklarının daha etkin kullanımını ve işin kontrolünü sağlamak ve ilgili işten doğabilecek hukuki ihtilafların önüne geçmek için, mevzuatın zorunlu kıldığı sözleşmelerin düzenlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve bu doğrultuda mevzuat hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişilerin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadıklarının teyit edilmesi, idare tarafından gerekli EKAP kayıtlarının yapılması ve belli bir süreyi gerektiren alımlarda sözleşme imzalanması gerekmektedir.

BULGU 11: Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Mal Alımlarında, Bütçeye Konulan Ödenğin %10’unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 21’inci maddesinin (f) bendi ve 22’nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dahilinde yapılan mal alımlarına ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2024 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerinin %10’unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun’un “İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar” başlıklı 62’nci maddesinin (ı) bendinde; Kanunun 21 ve 22’nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerinin %10’unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı,

“Pazarlık usulü” başlıklı 21’inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin yaklaşık maliyeti 2.076.108,00 TL TL’ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile temin edebileceği; “Doğrudan temin” başlıklı 22’nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin

622.756,00 TL'yi, diğer idarelerin 207.453,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve içmeye ilişkin alımların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Buna göre Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddenin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve i  şeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan “4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62’nci maddesinin (1) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ”in “Genel esaslar” başlıklı 4’üncü maddesinin 2’nci fıkrasında; Kanun’un 62’nci maddesinin (1) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun’un gerek 21’inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımlar hariç 22’nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10’unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşamayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği, üçüncü fıkrasında ise Kanun’un 21’inci maddesinin (f) bendi ve 22’nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan mal alımlarında, bütçeye konulan ödeneklerin %10'unun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 7: Pazarlık ve Doğrudan Temin Usulü İle Mal Alımında Ödenek Sınırı Aşımı Tablosu

Ödeneğin Niteliği	Toplam Ödenek Tutarı (TL)	Toplam Ödeneğin %10'unu (TL)	22/d Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (TL)	21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (TL)	22/d ve 21/f Kapsamında Yapılan Toplam Harcama Tutarı (TL)
Mal Alımları	24.877.750,00	2.487.775,00	20.114.128,82	0,00	20.114.128,82
Hizmet Alımları	24.840.943,00	2.484.094,30	363.498,55	0,00	363.498,55

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve bu doğrultuda işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapılacak harcamalarda, bütçelere bu amaçla konulan ödeneklerin %10'u Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşılmaması gerekmektedir.

BULGU 12: Akaryakıt Alımlarının İhale Usulleri Yerine Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Teminle Gerçekleştirilmesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen temel ihale usulleri ile ihale edilmesi gereken ve aynı ihale konusu iş içerisinde yer alabilecek akaryakıt alımlarının mevzuatta öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde parçalara bölünmek suretiyle doğrudan teminle gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Anılan Kanun'un 32'nci maddesinde ise; harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından sorumlu olduğu ifade edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; idarelerin bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu belirtilmiş olup söz konusu maddenin devamında ise aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin bir arada ihale edilemeyeceği ve eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un doğrudan temin başlıklı 22'nci maddesinin (d) fıkrasında, büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 622.756,00 TL, diğer idarelerin 207.453,00

TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile karşılanabileceği belirtilmiştir.

Doğrudan temin yöntemi, kanunda ihale usulleri için öngörülen kuralların uygulanma zorunluluğunun bulunmadığı istisnai bir alım yöntemidir. Bu yöntemle, ihale komisyonu kurma ve Kanun'un 10'uncu maddesinde sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilebilmektedir. Ancak yukarıda belirtilen parasal limitlerin aşılabileceğinin tespit edilmesi halinde ihtiyacın doğrudan temin yöntemi ile değil ihale usullerinin kullanılması yoluyla karşılanması gerekmektedir.

Konu ile ilgili yapılan denetimlerde, doğrudan temin yöntemi ile yapılan mal alımları ve yapım işleri örneklem suretiyle incelenmiştir. Buna göre, ayrıntısı aşağıdaki tabloda yer verildiği üzere, alımları önceden öngörülebilir ve planlanabilir olan aynı veya benzer niteliğe sahip akaryakıt alım işlerinin parasal sınırın altında kalacak şekilde parçalara bölmek suretiyle temin edildiği görülmüştür.

Tablo 8: Doğrudan Temin Yöntemi İle Yapılan Örnekler Tablosu

Alımın Türü	Tarih	Tutar KDV Hariç (TL)
Akaryakıt Alımı	31.01.2024	104.608,65
Akaryakıt Alımı	29.02.2024	139.600,60
Akaryakıt Alımı	30.04.2024	99.993,00
Akaryakıt Alımı	31.05.2024	117.107,97
Akaryakıt Alımı	30.06.2024	105.413,00
Akaryakıt Alımı	31.07.2024	153.563,00
Akaryakıt Alımı	31.08.2024	203.408,60
Akaryakıt Alımı	14.10.2024	149.376,76
Akaryakıt Alımı	13.11.2024	203.574,25
Akaryakıt Alımı	16.12.2024	183.271,20

Kamu idaresi cevabında, bulguya iştirak edildiği ve bulgu doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen temel ihale usulleri ile ihale edilmesi gereken ve aynı ihale konusu iş içerisinde yer alabilecek alımların mevzuatta öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde parçalara bölünmek suretiyle doğrudan teminle gerçekleştirilmemesi gerekmektedir.

BULGU 13: Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabının Kapatılmaması

İdare bilançosunda mahsup dönemine aktarılan avans ve krediler hesabındaki tutarın, mahsup dönemi sona ermesine rağmen kapatılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "16 Ön ödemeler" başlıklı 123'üncü maddesinde; harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla; ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi giderler ve her yıl merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenecek tutarların altında kalan giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabileceği; ön ödemeler ile ilgili olarak bu Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kanun'un 35'inci maddesinde belirtilen ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 162 Bütçe dışı avans ve krediler başlıklı 130'uncu maddesinde; bu hesabın kurumlarca mal ve hizmet alımı karşılığı olmak üzere, maddi duran varlık hesaplarını ilgilendirmeksizin yüklenicilere verilen avanslar; ertesi yıl bütçesinden karşılanmak üzere verilen personel avansları ile emanetler hesabına alınan tutarlardan ilgililerine avans olarak ödenen tutarların izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın işleyişi" başlıklı 132'nci maddesinde ise; ertesi yıl bütçesinden karşılanmak üzere verilen avans ve kredilerin, Aralık ayının 15 inde yapılan maaş ve ücret ödemelerinin ertesi yıl 01-14 Ocak dönemine karşılık gelen tutarların, ilgililer tarafından memur yolluğu olarak kurum adına yatırılarak emanete alınan paralardan, görevli memurlar veya mutemetlerine ödenen avansların ve yüklenicilere teminat karşılığı verilen avansların bu hesaba borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in "Ön Ödemelerde Mahsup Süresi ve Sorumluluk" başlıklı 11'inci maddesinde; her mutemedin ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında ayrıca belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde ise üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade ederek

hesabını kapatmakla yükümlü olduğu, mutemetlerin işin tamamlanmasından sonra, yukarıdaki bir ve üç aylık sürelerin bitimini beklemeden, son harcama tarihini takip eden üç iş günü içinde ön ödeme artığını iade etmek ve süresinde mahsubunu yaparak hesabını kapatmak zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, 162 Bütçe dışı avans ve krediler hesabında 2024 yılı öncesinden ve ne zaman kayıtlara alındığı belli olmayan ve halen kapatılmayan 43.987,77 TL’lik kayıt olduğu görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve bu doğrultuda işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, avans işlemlerinde mevzuatta belirtilen sürelerle uyulması, harcama yetkilisi mutemetleri ve muhasebe birimi tarafından gerekli koordinasyonun sağlanarak buna ilişkin kontrol süreçlerinin kurulması ve yukarıda belirtilen kaydın araştırılarak zorunlu işlemlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 14: Belediyenin Kamuoyuna Açıklanması Zorunlu Bilgi, Belge, Karar ve Raporları İnternet Sitesinde Yayımlamaması

İdarenin mevzuat gereği kamuoyuna açıklaması gereken bilgi, belge, karar ve raporları resmi internet sitesinde yayımlamadığı görülmüştür.

5393 sayılı Kanun’un “Meclis kararlarının kesinleşmesi” başlıklı 23’üncü maddesinde kesinleşen meclis kararlarının özetlerinin yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulacağı düzenlemesi yer almaktadır. Bu hüküm gereğince; belediye başkanı tarafından yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğunun ısrarı sonucu kesinleşen meclis kararlarının özetlerinin, 7 gün içinde halka duyurulması amacıyla İdarenin web sitesinden yayımlanması gerekmektedir.

Aynı Kanun’un “İhtisas komisyonları” başlıklı 24’üncü maddesinde komisyon raporlarının alenî olduğu, çeşitli yollarla halka duyurulacağı düzenlemesi gereğince belediye meclisince kurulan ihtisas komisyonları raporlarının halka duyurulması amacıyla İdarenin web sitesinden yayımlanması gerekmektedir.

Diğer taraftan; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Malî saydamlık” başlıklı 7’nci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında denetimin sağlanması amacıyla kamuoyu zamanında bilgilendirileceği, bu

amaçla; hükümet politikaları, kalkınma planları, yıllık programlar, stratejik planlar ile bütçelerin hazırlanması, yetkili organlarda görüşülmesi, uygulanması ve uygulama sonuçları ile raporların kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olmasının zorunlu olduğu düzenlemesi doğrultusunda, kamu idarelerinin yıllık programlarının, stratejik planlar ile bütçelerinin uygulanması ve uygulama sonuçlarının ve raporlarının kamuoyuna açık ve ulaşılabilir olması gerekmektedir.

İdarenin yukarıda yer alan hususlar dışında, kamuoyuna açıklanması gereken diğer bir konu da Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali raporlamada süreler" başlıklı 327'nci maddesinin 1'inci fıkrasında düzenlenen bilanço, faaliyet sonuçları tablosu, nakit akış tablosu ve diğer mali tabloların Yönetmelik'te belirtilen sürelerde Belediyenin resmi internet sitesinde yayımlanması hususudur. Bu konulara ek olarak, 5393 sayılı Kanun'un 25'inci maddesi gereğince meclis tarafından oluşturulan denetim komisyonunca hazırlanan rapor ile 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre yürütülen iç ve dış denetim raporlarının sonuçları Belediye Kanunu'nun 55'inci maddesinde yer alan denetime ilişkin sonuçların kamuoyuna açıklanacağı ve meclisin bilgisine sunulacağı hükmü gereğince İdarenin internet sitesinde yayımlanması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, kesinleşen meclis karar özetleri, belediyenin yıllık kurum bütçesi, mali tabloları ve diğer yayımlanması zorunlu hususların kamuoyu bilgisine sunulmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, bulgu hususuna iştirak edildiği ve bu doğrultuda işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin açıklaması zorunlu bilgi, belge, karar ve raporları internet sitesinde yayımlayarak kamuoyu bilgisine sunması gerekmektedir.

BULGU 15: Belediye Sorumluluğundaki Atıkların Bertarafı veya Geri Kazanımının Yapılmaması

Belediye sorumluluğunda olan katı atıkların geri kazanımı veya bertarafının yapılmadığı ve bunların çevre ve insana zararlı olabilecek bir alanda biriktirildiği görülmüştür.

Atık Yönetimi Yönetmeliği'nin amacı, atıkların oluşumundan bertarafına kadar çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetiminin sağlanmasına, atık oluşumunun azaltılması, atıkların yeniden kullanımı, geri dönüşümü, geri kazanımı gibi yollar ile doğal kaynak

kullanımının azaltılması ve atık yönetiminin sağlanmasına, çevre ve insan sağlığı açısından belirli ölçütlere, temel şart ve özelliklere sahip, bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlerin üretimi ile piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin genel usul ve esasların belirlenmesidir.

Aynı Yönetmelik'in "*Tanımlar*" başlıklı 4'üncü maddesine göre, atık "*üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyal*" olarak, belediye atıkları ise, "*Yönetmeliğin ek-4'ünün 20 kodlu bölümünde tanımlanan ve yönetiminden belediyenin sorumlu olduğu, evlerden kaynaklanan ya da içerik veya yapısal olarak benzer olan ticari, endüstriyel ve kurumsal atıklar*" olarak tanımlanmıştır. Tanımlardan da görüleceği üzere atık kavramı çok geniş bir alanı ifade etmekte olup, sürdürülebilir çevre yönetimi açısından atık oluşumunun azaltılması, atıkların ekonomiye geri kazandırılması, çevre ve insan sağlığı açısından ortaya çıkabilecek zararların ortadan kaldırılması için bu alana rehberlik eden kurum ve kuruluşlardan başlamak üzere tüm taraflara önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Atık yönetimi konusunda görev ve sorumluluğu bulunan kurumlardan biri de belediyeler olup, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediyenin görev ve sorumlulukları*" başlıklı 14'üncü maddesinin ilk fıkrasında çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık hizmetlerinin yapılması ya da yaptırılması belediyelerin görevleri arasında sayılmıştır. Aynı Kanun'un "*Belediyenin yetki ve imtiyazları*" başlıklı 15'inci maddesinin (g) bendinde ise "*Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak*" hükmüne yer verilmiştir.

Atık Yönetimi Yönetmeliği'nin "*Belediyelerin görev ve sorumlulukları*" başlıklı 8'inci maddesinde belediyeler, sorumlulukları çerçevesinde atık işleme tesislerini kurmak/kurdurmakla, işletmek/işlettirmekle, ilgili tesislere çevre lisansı almak/aldırmakla, atıkların yönetimi kapsamında, bu Yönetmelikle sorumluluk verilen taraflarla birlikte bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri yapmak veya katkıda bulunmakla, atık yönetimi ile görevli personelin periyodik olarak eğitimini sağlamakla, sağlık kontrolünden geçirmekle, mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması ve organizasyonunun yapılması ile gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapmakla ve diğer koruyucu, önleyici tedbirleri almakla, yönetiminden sorumlu olduğu atıkların taşınmasında kullandıkları araçların kaydını tutmakla, araç takip sistemi

kurmakla ve talep edilmesi halinde kayıtları Bakanlığa ve il müdürlüğüne sunmakla yükümlü tutulmuşlardır.

Belirtilen Yönetmelik'in "genel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinin içerisinde belediye atıkları ile ilgili temel prensipler ise (p), (r), (ş) ve (u) bentlerinde aşağıda yer aldığı şekilde açıklanmaktadır:

"p) Belediye atıklarının yönetimi, iklim, nüfus, atık miktarı, coğrafi koşullar, optimum taşıma mesafesi göz önünde bulundurularak en geniş bölgenin faydalanabileceği şekilde bölgesel düzeyde sağlanır.

r) Belediye atıklarının hacminin azaltılması, kısmen enerji veya maddesel geri kazanımının sağlanması ve nihai bertarafı amacıyla çevre ile uyumlu fiziksel, kimyasal, biyolojik veya termal teknolojilerin kullanılması esastır.

ş) Belediye atıklarının, toplanması, taşınması ve bertaraf yükümlülüğü ile yönetimi, ilgili mevzuatta tanımlanan kurum ve kuruluşlarca sağlanır veya sağlattırılır.

u) (Değişik:RG-23/3/2017-30016) Belediye atıklarının taşınmasının ekonomik olmasının sağlanması amacıyla taşıma hattında trafik yüküne neden olmayacak şekilde çevresel önlemler alınarak uygun yerlerde aktarma istasyonları kurulabilir. Bu istasyonlarda toplanan atıkların atık işleme tesislerine taşınması sağlanır. Aktarma istasyonlarının sızıntı suyu, koku, toz, gürültü ve görünüş yönünden çevreyi kirletmemesi için boşaltma işleminin yapıldığı yerlerin, araç giriş çıkışı hariç diğer tarafları kapalı olarak inşa edilmesi zorunludur."

Anılan Yönetmelik'te atık işleme tesislerinin yükümlülükleri ise 10'uncu maddede sıralanmaktadır.

Siirt İli sınırları içinde bulunan ve diğer belediyelerle birlikte Baykan Belediyesinin de üyesi bulunduğu, Yerel Yönetimler Katı Atık Yönetimi Birliğinin kurulduğu ve entegre katı atık yönetim sistemi tesislerinin yapımı ve işletilmesi ihalesinin tamamlandığı ve 01.05.2020 tarihinde tesisin işletmeye alındığı ancak Belediye sorumluluğundaki atıkların ilçenin dışındaki bir alana döküldüğü görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve bu doğrultuda işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Yerel Yönetimler Katı Atık Yönetimi Birliği üyesi olan Baykan Belediyesinin katı atıklarının bertarafı için yukarıda belirtilen entegre katı atık yönetim sistemi tesisinden faydalanması gerekmektedir.

BULGU 16: Yapım İşlerinde Sonradan Ortaya Çıkan Esaslı İmalat Hatalarının Yükleniciye Rücu Edilmemesi

İdare tarafından kullanılan Belediye hizmet binasında, yükleniciden kaynaklanan gizli ayıp niteliğindeki imalat hatalarının ilgili yüklenici firmaya bildirilmediği ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’ndaki amir hükümlerin uygulanmadığı anlaşılmıştır.

Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun “Yapım işlerinde yüklenicilerin ve alt yüklenicilerin sorumluluğu” başlıklı 30’uncu maddesinde, yapım işlerinde yüklenici ve alt yüklenicilerin, yapının fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmaması, hileli malzeme kullanılması ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan, yapının tamamı için işe başlama tarihinden itibaren kesin kabul tarihine kadar sorumlu olacağı gibi, kesin kabul onay tarihinden itibaren de onbeş yıl süreyle müteselsilen sorumlu olacağı, bu zarar ve ziyanın genel hükümlere göre yüklenici ve alt yüklenicilere ikmal ve tazmin ettirileceği düzenlemesine yer verilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi’nin “Yüklenicinin bakım ve düzeltme sorumlulukları” başlıklı 25’inci maddesinde de yukarıda yer verilen Kanun hükmünün uygulaması ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

Yukarıda bahsedilen Kanun ve Genel Şartname’nin hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; yüklenicinin tamamlayıp idarenin kabulünü yaparak teslim aldığı inşaatlarda, teslimden sonra kullanımdan kaynaklanmayan ve fen ve sanat kurallarına aykırı bir imalat tespiti halinde, bu durumun düzeltilmesi yükleniciden istenecektir. Yüklenici hatalı imalatı düzeltmediği takdirde idare bu eksikliği bir tutanakla tespit edip yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre giderip, bedeli için yükleniciye rücu edecektir. Üstelik söz konusu sorumluluğun onbeş yıl boyunca devam etmesi Kanunen hüküm altına alınmıştır.

Baykan Belediyesinin kullanımında bulunan hizmet binası yapım işinin 18.03.2019 tarihinde geçici kabulü onaylanmış ancak kesin kabulüne ilişkin herhangi bir bilgi ve belge ibraz edilememiştir. Kullanılmaya başlanılmasının üzerinden yaklaşık 6 yıl geçen inşaatla bina içinde tavanda çöküntüler meydana geldiği, yüklenici kusurundan kaynaklanan, fen ve sanat kurallarına aykırı imalatlar için yükleniciye herhangi bir bildirimde bulunulmadığı

anlaşılmıştır.

Yapım işlerinde kullanım kaynaklı olmayan ve sonradan ortaya çıkan gizli ayıp niteliğindeki hasar, zarar ve ziyan durumunda önce yüklenici firmaya eksikliklerin tamamlattırılması için bildirimde bulunulmalı, yüklenici yerine getirmediği takdirde eksikliklerin giderilmesi için yapılan harcama için gerekli durumlarda rücu işlemleri başlatılmadadır. Aksi bir uygulama, idarelerin aynı yer için mükerrer harcama yapmasına sebebiyet vermekte ve kamu kaynağında azalmaya neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve bu doğrultuda işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, fen ve sanat kurallarına uygun olmayan imalat hatalarının sorumluluk süresi içinde ve kurumlara yük getirmeden yükleniciye yaptırılması için kesin kabulden sonraki 15 yıllık süre içinde ortaya çıkan bakım onarım giderlerinin teknik heyet tespiti ve bütün bu süreçlerin takibinin yapılmasının yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>